

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма «Професійна освіта. Цифрові технології»
Спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
Спеціалізація 015.39 Цифрові технології
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та
освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика
Протокол № 01 від 28 серпня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи професійного навчання
Викладач (-і)	Паска Тарас Валерійович, доктор філософії, асистент
Контактний телефон викладача	0988386043
E-mail викладача	taras.paska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Вівторок 14:00-16:00
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Курс спрямований на розкриття основних проблем сучасної неперервної професійної освіти – професійно-технічної, вищої та додаткової, тенденцій розвитку, змісту та технологій навчання, методів формування професійного мислення, а також розвиток професійно важливих якостей та властивостей особистості. Основні теоретичні і практичні положення, ідеї курсу розглядаються через призму оновлення системи професійної освіти, що покликана виховувати громадянина України, для якого потреби у фундаментальних знаннях та у підвищенні загальноосвітнього і професійного рівня асоціюються зі зміцненням своєї держави. Тематика та зміст програми курсу орієнтовані на усвідомлення того, що розвиток національної системи професійної освіти має підпорядковуватись законам ринкової економіки, оскільки економічна сфера є винятково важливою у формуванні логіки суспільного розвитку.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи професійного навчання» є формування та розвиток у студентів розуміння особливостей та специфіки професійного навчання, методичного забезпечення освітнього процесу, оптимального застосування засобів та методів навчання, форм його організації.</p> <p>Цілі та завдання навчальної дисципліни. Формування у студентів таких компетентностей:</p> <ul style="list-style-type: none"> – здатність аналізувати нормативно-правову базу організації освітнього процесу в закладах професійно-технічної та вищої освіти; – здатність застосовувати педагогічні, психологічні, професійно-технічні й інші знання та вміння при вирішенні конкретних методичних завдань; – здатність здійснювати дидактичне проектування освітнього процесу, здатність аналізувати науково-методичне забезпечення освітнього процесу в закладах професійно-технічної та вищої освіти; – спонукання студентів до подальшої самоосвіти і самовиховання, розвитку особистісних якостей майбутнього педагога, відповідального ставлення до виконання обов'язків учителя; формування потреби постійно займатися самонавчанням і самовдосконаленням. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки та інших наук відповідно до спеціалізації і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності (ЗК):</p> <p>ЗК 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):</p> <p>СК 01. Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності.</p> <p>СК 03. Здатність керувати навчальними/розвивальними проектами.</p> <p>СК 06. Здатність реалізовувати навчальні стратегії, засновані на конкретних критеріях для оцінювання навчальних досягнень.</p>	

СК 13. Здатність управляти комплексними діями/проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.

ПР 08. Самостійно планувати й організувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих.

ПР 13. Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	30
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30
самостійна робота	120

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний / вибірковий
3	015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)	2	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	лекції	заняття	сам. робота
Тема 1. Завдання і структура курсу «Основи професійного навчання». Концепції професійної освіти. Методологічні засади професійної освіти.	2		4
Тема 2. Системний підхід до формування основ професійної освіти та професійного навчання. Принципи професійної освіти та професійного навчання. Система вищої освіти	2		4
Тема 3. Психологічні основи професійної педагогіки. Професійно-педагогічна освіта. Вікові та психологічні особливості студентів ЗВО. Типологія студентів.	2		4
Тема 4. Державний стандарт вищої освіти України.	2		4
Тема 5. Дидактичні системи професійного навчання. Поняття методики професійного навчання. Педагогічний процес і	2		4

процес професійного навчання.			
Тема 6. Професійно-педагогічна культура викладання. Організація і планування діяльності викладача.	2		4
Тема 7. Професійне виховання майбутніх фахівців.	2		4
Тема 8. Педагогічний менеджмент як наука і мистецтво.	2		4
Тема 9. Методи і форми організації освітнього процесу майбутніх фахівців. Навчальне заняття у ЗВО. Навчально-пізнавальна діяльність студентів.	2		4
Тема 10. Міжпредметні зв'язки у професійному навчанні.	2		4
Тема 11. Професійний розвиток особистості. Професійна мобільність і готовність до освоєння нових, перспективних технологій і професій.	2		4
Тема 12. Система додаткової професійної освіти.	2		4
Тема 13. Міжнародне співробітництво в професійній освіті, інтеграція в світовий освітній простір.	2		4
Тема 14. Моніторинг освітнього процесу і професійного розвитку здобувачів освіти. Дидактичні основи діагностики професійного навчання.	2		4
Тема 15. Методична робота у закладах професійно-технічної та вищої освіти. Вивчення, узагальнення і розповсюдження перспективного педагогічного досвіду.	2		4
Тема 1. Завдання і структура курсу «Основи професійного		2	4

навчання». Концепції професійної освіти. Методологічні засади професійної освіти.			
Тема 2. Системний підхід до формування основ професійної освіти та професійного навчання. Принципи професійної освіти та професійного навчання. Система вищої освіти		2	4
Тема 3. Психологічні основи професійної педагогіки. Професійно-педагогічна освіта. Вікові та психологічні особливості студентів ЗВО. Типологія студентів.		2	4
Тема 4. Державний стандарт вищої освіти України.		2	4
Тема 5. Дидактичні системи професійного навчання. Поняття методики професійного навчання. Педагогічний процес і процес професійного навчання.		2	4
Тема 6. Професійно-педагогічна культура викладання. Організація і планування діяльності викладача.		2	4
Тема 7. Професійне виховання майбутніх фахівців.		2	4
Тема 8. Педагогічний менеджмент як наука і мистецтво.		2	4
Тема 9. Методи і форми організації освітнього процесу майбутніх фахівців. Навчальне заняття у ЗВО. Навчально-пізнавальна діяльність студентів.		2	4
Тема 10. Міжпредметні зв'язки у професійному навчанні.		2	4
Тема 11. Професійний розвиток особистості. Професійна мобільність і готовність до освоєння		2	4

нових, перспективних технологій і професій.			
Тема 12. Система додаткової професійної освіти.		2	4
Тема 13. Міжнародне співробітництво в професійній освіті, інтеграція в світовий освітній простір.		2	4
Тема 14. Моніторинг освітнього процесу і професійного розвитку здобувачів освіти. Дидактичні основи діагностики професійного навчання.		2	4
Тема 15. Методична робота у закладах професійно-технічної та вищої освіти. Вивчення, узагальнення і розповсюдження перспективного педагогічного досвіду.		2	4
ЗАГ:	30	30	120

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Рейтинговий показник</th> <th rowspan="2">Оцінка ECTS</th> <th colspan="2">Оцінка у національній шкалі</th> </tr> <tr> <th>Екзамен, диф.залик, курс роб.(проект), практика</th> <th>Залик</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90-100</td> <td>A (відмінно)</td> <td>Відмінно</td> <td rowspan="4">Зараховано</td> </tr> <tr> <td>82-89</td> <td>B (добре)</td> <td rowspan="2">Добре</td> </tr> <tr> <td>75-81</td> <td>C (добре)</td> </tr> <tr> <td>64-74</td> <td>D (задовільно)</td> <td rowspan="2">Задовільно</td> </tr> <tr> <td>60-63</td> <td>E (задовільно)</td> </tr> <tr> <td>35-59</td> <td>FX (незадовільно) з можливістю повторного складання</td> <td rowspan="2">Незадовільно</td> <td rowspan="2">Незараховано</td> </tr> <tr> <td>1-34</td> <td>F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням</td> </tr> </tbody> </table>	Рейтинговий показник	Оцінка ECTS	Оцінка у національній шкалі		Екзамен, диф.залик, курс роб.(проект), практика	Залик	90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано	82-89	B (добре)	Добре	75-81	C (добре)	64-74	D (задовільно)	Задовільно	60-63	E (задовільно)	35-59	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання	Незадовільно	Незараховано	1-34	F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням
Рейтинговий показник				Оцінка ECTS	Оцінка у національній шкалі																						
	Екзамен, диф.залик, курс роб.(проект), практика	Залик																									
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано																								
82-89	B (добре)	Добре																									
75-81	C (добре)																										
64-74	D (задовільно)	Задовільно																									
60-63	E (задовільно)																										
35-59	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання	Незадовільно	Незараховано																								
1-34	F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням																										
Загальна система оцінювання курсу																											
Вимоги до письмових робіт	Письмові роботи пропонуються у формі тестових завдань, розміщених у системі d-learn, та проектних робіт. Терміни написання: денна форма – на парі, заочна форма – за 10 днів до сесії.																										
Практичні заняття	50 балів																										
Умови допуску до підсумкового контролю	Умовами допуску до підсумкового контролю є рейтинг 25 балів впродовж семінарських занять (письмові роботи, усні відповіді)																										
Підсумковий контроль	Форма контролю: екзамен Форма здачі: тестовий контроль (50 балів)																										
7. Політика навчальної дисципліни																											

Академічна доброчесність	Загальні морально-етичні принципи та правила поведінки осіб, що навчаються та працюють в університеті визначаються Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності та якості освітнього процесу визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Невідповідна поведінка під час заняття	Діяти відповідно до Положення про розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-OOP.pdf
Додаткові бали	Студент може отримати додаткові бали згідно Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Неформальна освіта	Визнання результатів неформальної освіти відбувається згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf

8. Рекомендована література

1. Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: *навч.-метод. посіб.* /авторський колектив: Завгородня Т.К., Нагачевська З.І, Савчук Б.П, Стинська В.В., Стражнікова І.В., Єгорова І.В., Ковальчук В.М.,Прокопів Л.М, Салига Н.М./ за заг. ред. В.Стинської, Л.Прокопів/. Івано–Франківськ, 2021. 400 с.
2. Бутенко Н.Ю. Комунікативна майстерність викладача: *навч. посіб.* Київ: КНЕУ, 2005. 336 с.
3. Васянович Г. Педагогічна етика: нач. метод. посіб. Львів: Норма, 2005. 344 с.
4. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: *підручник за модульно-рейтинговою системою навчання.* Рек. МОН., 2-е вид. К. : ЦНЛ, 2018. 384 с.

5. Державний стандарт повної загальної середньої освіти. URL: <http://iitzo.gov.ua/serednya-osvita/providdilennya-zmistu-zahalnoji-serednoji-osvity/normatyvno-pravova-baza-pochatkovoji-osvity/>
6. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології: *підручник*. К.: Академвидав, 2015. 304 с.
7. Жигір В. Професійна педагогіка: *навчальний посібник*. Київ: Кондор, 2012. 336 с.
8. Зайченко І.В. Теорія і методика професійного навчання. Курс лекцій: *навчальний посібник*. Київ: Компринт, 2014. 548 с.
9. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання: *навч. посіб.* Київ: Вища школа, 2005. 343 с.
10. Коваленко О. Методика професійного навчання: *підручник*. Харків: НУА, 2010. 450 с.
11. Кондур О. Управління якістю освітніх систем в умовах глобалізації: теорія, методика організації, практика: *монографія*. Ів.-Франківськ : НАІР, 2018. 488 с.
12. Кравченко Н. Теоретико-правові основи професійної освіти: *навчальний посібник*. Бердянськ, 2014. 212 с.
16. Кучерявий О.Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти: *навчальний посібник*. К.: Видавничий Дім “Слово”, 2014. 440 с.
17. Мартиненко С. М., Хоружа Л.Л. Загальна педагогіка. К., 2002. 176 с.
18. Освіта впродовж життя: зарубіжний досвід та національна практика: монографія / За заг. ред. Л. Прокопів, В. Стинської / Авторський колектив: Л. Прокопів, В. Стинська, Г. Білавич, Б. Савчук, І. Єгорова, В. Ковальчук, Ю. Москаленко, О. Гевко, С. Довбенко, Л. Бандура, І. Завулічна, М. Олексюк, Т. Паска, С. Юрченко. Івано-Франківськ: НАІР, 2022. 288 с. ISBN 978-617-8011-39-0
19. Педагогічна майстерність учителя: *навч. посіб.* / за ред. В. М. Гриньової, С. Т. Золотухіної. Харків: ОВС, 2016. 224 с.
20. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 13.07.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
21. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014р. URL: <https://docs.dtkr.ua/doc/1556-182>
22. Про освіту: Закон України від 05.09.2017р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
23. Прокопів Л. М. Інноваційні педагогічні технології: *навчально-методичний посібник*. Івано-Франківськ, 2020. 172 с.
24. Сорока Т. Методика професійного навчання: методичні рекомендації. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2019. 88 с.
25. Фіцула М.М. Педагогіка: *навч. посіб.* Київ: Академія, 2006. 542 с.
26. Чепіль М.М. Актуальні проблеми освіти: *навч.-метод. посібник*. Дрогобич: Ред.-вид. відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2012. 124 с.
27. Чепіль М.М. Педагогічні технології: *навчальний посібник*. Київ: Альма-матер, 2012. 224 с.

Викладач:

доктор філософії,
асистент кафедри педагогіки та
освітнього менеджменту ім. Б. Ступарика

Тарас ПАСКА